

## Mordaunt Áp-tÁse

Hozzájadt: Szikora László

2008. június 24. Kedd 22:46

Utolsó frissítés 2016. március 17. Csütörtök 10:03

Sok idő eltelt az előző hajám befejezése óta, amely után azonnal nekikezdtém az új makett készítésének, de a készítmények egy kicsit változtak és az elmúlt másfél évben nagyon kevés időm jutott a maketkezésre. Talán jutottam oda, hogy már tudok valamit felmutatni, ezért elkezdem a cikksorozatot, de ne várjatok gyors előrehaladást.

Tehát az angol HMS Mordaunt negyed osztályú sorhajó makettjét kezdtem el az Euromodels kit rajzai alapján. Választásom azért esett erre, mert a régi modellekben is és a új-és-társakban is egy előző szériájának talán, vagy előző kevesen építették meg, legalábbis az interneten nem sok fotót, cikket találtam róla. Ez a készletből a készítését, tehát ez az alap, ennél csak szebbet szabadna csinálnom, legalábbis ez a cél, azután majd megépítjük!

Á

Á

A készlet M 1:60-as méretarányú. Viszont szeretnék egységes, azonos méretarányú hajókat csinálni, ezért a felnagyoltam 1:50-re. A máshely falán láthatóak a rajzok, a gyártó tudok modelleket venni, valamint pihenésükkel elnézegetem, és lelki szemeimmel látom a leendő makettet.

Á

A gerincet és a bordákat 6-os rétegelt lemezből vágtam ki. Ez a kit rajzai alapján készített bordázat, azt hiszem látható, hogy van ahol 10 cm is van a bordák között, ami előző nagy távolság a palánkozásokhoz, főleg, hogy az meg az a-vek, és nem lesz előző merev a hajótest.

Á

Ezért megépítéssoroztam a bordák számát, a gyártó majd nem olyan lett, mint egy igazi bordázat. Ideiglenesen felraktam a fedőlapokat, melyeket 3-as rétegelt lemezből vágtam ki.

Â

Felkerül az orrtáke, valamint a bordák oldalán kivágtam/reszeltem a szárvázat süllyesztett palánk helyét, mely az első palánk felrakásánál lesz nagy segítség.

Â

Azt természetesen tudtam, hogy a plusz bordák tóban lesznek az ágyőnyelőknek, de hogy kót helyen még az erdő bordákba is belezavar?! Ezért valószínűleg az ágyőablakkereteket a palánkozás elétt belevágtam.

Â

Ekkor elérkezett a teli időszak, meg egy bordatűrés (szerencsére nem a hajás!), így a szokásos teli faragásról írt. Gondolom a kőszlethez főmőntőtt figurákat adnak és a rajzok is elég elnagyoltak, de azért belevágtam.

Â

Az én "faragásom" amolyan kőzzel-lybbal módszerrel készült. A vésőket rőscsavarhöz kőszletből meg lehetett lelni és a használatot is jól bírja.

Â

Kis turbómarókat is használtam a Proxonhoz. Ami a legjobban bejött, az a győmőjnttal felsőrt csiszolófej, ami öggy mőködik, mint a csiszolópapír és persze a fa nem nagyon koptatja. %őletem vőgőőig használhatom!

Â

Itt látható a folyamat egy kicsit leegyszerűsítve: először kivágom a felrajzolt formát, majd vésővel kinagyolom a szinteket, ezután maróval, vésővel, a legvégén finom csiszolópapírral, gumikával kialakítom az alakot.

Â

Még jó, hogy megmenekítettem egy egyforintost, így látszik, hogy még 1:50-ben sem túl nagyok ezek a dőlékszögek.

Â

A társalakjai. Az emberbiztosítás még nem az erősségem, de bírom benne, hogy a kárpintezet az aranyfestés rajta.

Â

A taffelzet belső végfalának a domborműve, ezzel is elszárazítottam egy darabig!

Â

Ez egy saját készítésű pantográf, azaz megoldás, melybe egy Proxon maróval lehet befogni. Ezt azért találtam ki, mert előzőleg sok egyforma faragás dőlést, de átnézni nem akartam, legyen csak fából minden!

Â

Kifaragtam a mintát kétszeres nagyságban, ezt megoldom le a tapogatóval, amelynek mindig a maró kétszeresének lenni (ebben az esetben, amikor 1:2-ben kicsinyítjük)

Á

Itt dolgozik az ÁjtmÁrÁ' 1 mm-es gÁ¶mbmarÁ<sup>3</sup>. Alakul a forma! Kb. fÁ©l Á<sup>3</sup>ra egy alak elkÁ©szÁ-tÁ©se.

Á

Ez az eredmÁ©ny. TermÁ©szetesen mÁ©g rÁj kell dolgozni, mivel a marÁ<sup>3</sup> rÁjdiuszokat hagy, tehÁjt ez csak egy nagyolÁjs, nagy segÁ-tsÁ©g, mert a mÁ©retek egyformÁjk Á©s a fÁ' formÁjk mÁjr adottak.

{mospagebreak title=2. rÁ©sz}

ElÁ©g rÁ©gen volt, mikor elkezdtem a Mordaunt Á©pÁ-tÁ©sÁ©t, illetve az Á©pÁ-tÁ©s elsÁ' rÁ©szÁ©nek megjelenÁ©se tÁ¶t Á©ve volt. TalÁjn mÁjr majdnem a â€žzroncstemetÁ'beâ€• kerÁ¼lt a cikk. Sajnos kevesebb lett a szabadidÁ'm, valamint mÁjs projecteken dolgoztam (terasz pavilonnal, konyhaszekrÁ©ny, kocsibeÁjllÁ<sup>3</sup>, â€i), illetve lehet, hogy egy kicsit â€žalkotÁsi vÁjlsÁjgbaâ€• kerÁ¼ltem. EgyedÁ¼li makettes aktivitÁjsom a talÁjkozÁ<sup>3</sup>kon valÁ<sup>3</sup> rÁ©szvÁ©tel volt Á©s a legutÁ<sup>3</sup>bbin rettenet rosszul Á©reztem magam, hogy a sok kÁ©sz Á©s fÁ©lkÁ©sz hajÁ<sup>3</sup> kÁ¶zÁ© csak rumot tudtam vinni (azÁ©rt ennek is Á¶rÁ¼lte tÁ¶bbiek!). SzÁ<sup>3</sup>val ismÁ©t kikÁ¶ltÁ¶ztem a mÁ±helybe. LÁjtsÁ<sup>3</sup>lag nem sokat haladt a hajÁ<sup>3</sup>, de sok mindent elÁ'kÁ©szÁ-tette. Egy makettezÁ'tÁjrsunk szintÁ©n a Mordauntot kezdi Á©pÁ-teni Á©s egy kicsit meglepÁ'dve kÁ©rdezte, hogy mi az a sok mind amit elÁ' kellett kÁ©szÁ-tenem. Egy kicsit neki is szÁ<sup>3</sup>l ez a mÁjsodik rÁ©sz:

A palÁjnkozÁjs miatt a bordÁjkat megsÁ±rÁ-tettem, ahogy azt elÁ'zÁ'leg mÁjr Á-rtam, de a tatnÁjl ismÁ©t egy nagy Á±rrel talÁjkoztam. A kÁ©pen lÁjthatÁ<sup>3</sup> az utolsÁ<sup>3</sup> rÁ©tegeltlemez borda, ezutÁjn a tattÁ¼kÁ¶rig a rajz szerint a levegÁ'ben lÁ<sup>3</sup>gna a palÁjnk. EzÁ©rt â€žÁjcsoltamâ€• mÁ©g hozzáj egy tartÁ<sup>3</sup>szerkezetet, mely egyben a tattÁ¼krÁ¶t is biztonságosan fogja rÁ¶g. Emellett az alatta levÁ' Á-ves rÁ©szt is bordÁjsan oldottam meg.

A sÁ±rÁ±bb bodÁjzÁjs Á©s a nem tÁ¶ gondos megtervezÁ©se miatt tÁ¶bb helyen a bordÁjkhöz kerÁ¼ltek az ÁjgyÁnyÁ-lÁj ezÁ©rt, illetve az egyszeri palÁjnkozÁjs miatt elÁ're beÁ©pÁ-tettem az ablakokat. Az ÁjrbÁ<sup>3</sup>cok alsÁ<sup>3</sup> darabjait is elkÁ©szÁ-tette

beillesztetem, amíg meg láttam a csatlakozási pontjait és be tudtam állítani, így ha arra kerül a sor, csak bekenem ragasztással és mehet a helyére.

Itt már lefestve jött a készítésnek az ügynyálak, valamint megújultak fekete festet lapokat fogattam fel, ezek tartják majd az ügynyálakat.

A kritikus szemek biztosan észrevették, hogy több helyen csavart használtam, lehet, hogy triviális, de remélhetőleg lehőzta a fedélzet rögzített lemezt, illetve az ügynyálak megújított fekete lemezt is így tettem fel, nem bízva a ragasztásban, mikor majd formát nyomom bele az ügynyálakat. Ennek a kápnak még az az érdekessége, hogy a kitűzött táblák úgy tervezték meg, hogy egy darabban nem lehet betenni a fedélzet ezen részét, ezért hosszban is kellett osztanom, így tudtam befűzni a helyére.

A rabszolgáim is töl vagyok, ledaraboltam és megcsiszoltam az összes palántát és pallát, így nem is látszik soknak, pedig jó néhány napom ráment.

Ez a kis csiszológyszerkezetem: vastagsági és homlokcsiszológépek egyben fűzőgáppal meghajtva. A tengedtem a palánták így egyforma vastagok lettek és eltűntek a felszínyomok.

Én az első palánták! A tat alatti rész, mely minden irányban van. Eddig idegenkedtem a pillanatragasztás kellemesen csalódtam! Kénnyedén a csősről a csőre rányomtam a palántákat a vben és már kész is volt! Látszik biztos a készítés, emlékem így is marad!

képvetkezés kőp!

Beakasztva a palánkot a ragasztás biztos nem engedi majd el, természetesen azért el kell majd hajlítani!

A fedélzeti deszkák tőrésének imitálására tőrésle módszerrel találkoztam, de próbáltam valami egyszerűbbet magamban annyira, hogy a deszkák leire papírt ragasztgassak! Jól hangzott, hogy filccel hűzzem végig az íveket, ki is próbáltam és jó! Nézett ki az oldalaknál, de mikor a végeit festettem be, rájöttem, ez sem tetszik, mivel felszívja a festéket. Lehet, hogy más fajta fűződik, vagy valamit nem jól csináltam!

Találtam itthon régi vastag tőrő ceruzákat, ezt hűztam végig az íveken, mivel egy kicsit rá is nyomtam, nem csúszta, hanem egy letörés is csinált.

Az orr-résznél le kellett állítani, mivel palánkozás után már nem fűrek hozzá; a fűzőt lefedélzetet. Széles lett a ceruzás módszer.

A gomb már megvan a kabáthoz! Időközben néha faragtam is.

Természetesen majd meg kap egy festést, gondolom egész más lesz az ísszkőp.

Ezekután már tényleg a palánkokra is kényelmesen kerültek, az sem lesz túl gyors menet, de remélem hamarabb fogok jelentkezni a folytatással.

{mospagebreak title=3. rész}

Az utóbbi időben elég lassan haladtam a hajással, ez abból is látszik, hogy majd két évvel ezelőtt jelentkeztem a pártalárral, de mint látni fogjátok, azért megint egy kicsit átpártoltam a Mordaunt. Tehát a palánkokra kényelmesen kerültek, melyhez 7x2 mm-es kényelmesen lácceteket használtam és a Loctite pillanatragasztás mellett dántáztam. Ez jó volt, mivel lényegesen gyorsabban haladtam, mint az előző hajással használt faragással, bár drágább is!

Először a dőrfű alatti palánkokat ragasztottam fel, ezzel adtam meg az aljzatot. Ez az a két világosabb palánk ami kényelmesen látszik. Ja, igen, azt még nem mondtam, hogy a palánkokat szárnnyalat szerint szétválogattam, hogy a pácolandó részeknél hasonlóan sűrűtárolgások legyenek, a festett részeknek meg mindegy, hogy milyen alnyalatot érezet a deszka.

Még csiszolás előtt is egész jóan látszik ki az aljáról sikerült egy jó kényelmes kényelmesen. Persze az orr aljáról nem lett ilyen szép, volt mit csiszolni és még a gy is maradtak részek, kisebb hibák. Azzal vigasztalom, hogy az eredmény sem lehetett kényelmes!

Megcsiszolva és kigittelve, pácolásra és festésre előkészítve.

Festés után már jás, ha stabilan le tudom tenni a hást, ezrt sszeállttem az állványt, nem bonyolítottam túl a csavarral a gerincbe ragasztva, Á-gy nem tud elmozdulni a kásábi munkafolyamatok alatt. Hogy egy kicsit elkálln, diával pácoltam, majd lelakkoztam.

Az a jó/rossz tulajdonságom, hogy ha valamitől félek, vagy nem tudom, hogyan csináljam, akkor féltetem a dolgot, hogy beöregjen. Most ez volt a pácolással: szeszes vagy vizes pácot használjak? Mi lesz, ha az egész eddigi munkát tönkreteszem, mert foltos lesz? Szóval egy teljesen más tómmal, az ablakokkal kezdtem el foglalkozni. Ezen is sokat filáztam, Ás arra jutottam, hogy csak fából kellene kivitelezni! Mivel gyakorlatilag egy fedőzeti rácsot kell csinálnom, csak vékonyabb anyagból Ás nem derékszögű szereléssel. Ezrt marással Ás fúrászeléssel kis fogazott csináltam, valamint kicsi láceket melyek belemennek a nótokba.

Az ablakkerethez kicsi T-láceket martam.

Mivel minden ablak más méretű, illetve más szögben áll, egyszeren a rajzot vettem alapul, erre ragasztottam fel a fűgőleges láceket pillanatragasztóval.

A nótokat társzelével a megfelelő szögre igazítottam, majd beleragasztottam a vízszintes láceket. Meglepő, hogy papírra ragasztott lácek milyen mereven álltak, simán lehetett reszelni, persze azrt ézkállnnyá kázzel.

A T-láceket felragasztva adtam meg a kálás' formáját.

Leválasztottam a papírról Ás finoman addig csiszoltam, má-g a fűgőleges lácek egy sá-kba kerültek a vízszintre



Iáccokkal. A ragasztás olyan jól fogta, hogy csak egy helyen esett ki egy kis darab. Nem rossz arány 14 ablaknál.

A pácolás mindig árt, ágy az oldalzsebekkel folytattam. A kit instrucciójával ellentétben egy darabot faragtam csiszoltam ki. A nehézsége csak annyi, hogy minden oldala szélén van vagy áves. Az áleket nem csináltam tüköletesre, mivel ezeken mindenhol dőlőszélek lesznek.

Lefestve, ablakokkal. Elfelejtettem az ablakoknál megemlíteni, hogy a festés után vékony plexi lapot ragasztottam az keret mellé, ágy igazi ávegezett hatása lett.

Még egy próbafestés is befejezte a pácolás elát. Azt próbáltam ki, hogy ha az arany festés elűt lenolajkencével a fát, mit változtat a kinézetén. A jobb oldalon látható két dőlőszél az egyik be volt eresztve, a másik nem. Bár a fotón látszik két álnézet, ez csak a fényviszonyoknak köszönhető, a valóságban tükör egyforma lett. Ágy a lenolajkilátve!

A hosszú ázfelkészülés után olyan gyorsan lepakoltam a haját, hogy nem is készült fotó. Itt már a fehér maszkoltam, mivel az a tapasztalatom, hogy ecsettel nagyon rossz fehérret festeni, ezért ezt fűjtam, hogy szép homogén legyen.

Ás itt van bepácolva, lefestve! Végül rusztikus tükör vizes pácolt használtam. A felszárítás ellen a pácolás tükör (sokszor!) vizes ruhával benedvesítettem, szűrő után 500-as csiszolópapírral lesimítottam. Egy idő után már nem száradt, akkor jött a páci, kis labdaccsal felkenve.

Ismét az ablakok a tükörben. A lényeg, hogy a le-rás 3 mm vastag rétegelt lemezt á-r a tükör anyagjának.

Ögyesen el is készítem, majd rajzoltam, hogy még 100-as szággal sem tudom a tavóban rögzíteni. Ezért csaláshoz folyamodtam és 2-es máanyaglapból rajcsináltam és kis csavarokkal rögzítem.

A felcsavarozás és ragasztás után bepálinkoztam. Szerintem így még szebb, mintha csak simán a rögzített lemez festem.

A fekete részeket is lefestettem, illetve a drótszálak is felkerültek

Közben a fedélzet is alakulgat, a fedéletek készíti homlokfelületekről még a faragott oroslátnak és az ajtók vasalás hiányoznak

A pácolt felületet lelakkoztam, így már rövidebb szá-ne van. Most itt tartok, végül írtam, hogy ebből még giscsa hajás lesz!

{mospagebreak title=4.rés}

Folytattam a Mordaunt építését, mégpedig néhány apróságig elkészítéssel, mivel az előfedélzet rögzítésének el kellett raknom a tárhelyet és néhány ágyat, mert később ez szinte lehetetlen. A tárhely árd eset, mivel tulajdonképpen csak a kormány csőcsa látszik, illetve a fedélzet alján belesve talán valami az elejéből. Mindezek ellenére amellet rajzoltam, hogy rendszeren megcsinálom. A kormány terét-kötét kiserkesztetem és rögzítemből kivágtam, majd egy fa sablonon szeszeforrasztottam.

A tászhely testét fájba martam ki a táglázattal egyt, majd a tetejét, a platnikat, ajtókat, pántokat, zárokat ráz alakítottam ki és ragasztottam a helyre.

Ezután festéssel feldobtam, bár szerintem jobban nézett ki ellette.

Következtek az ágyak. Azon ismét sokáig elmorfondóztam, hogy mivel készítek az ágyacskákat. A zesztergályt gyorsan elvettem, mivel nem olyan jó a kis esztergácpem, hogy a profilok nyomásait kibárja, meg sokáig tartott volna. Opció volt az íntés is, de ehhez semmim nem volt, valamint réges-régen szerszámok koromban sokszor ínttem, és mindig gond volt a kifolyással, levegővel, no meg nem is igazán szerettem. Valamikor sok évvel ezelőtt Bácskáscsabán, a makett kiállításán egy idős bácsi bemutatta a pantográf esztergácpát, melynek az az volt, hogy nem állással, hanem kicsi maróval forgácsolt, éppen kátfogó szegekre volt beállítva. Pantográf van, ágy csak egy forgatószerkezetet kellett csinálnom, melyet egy varrógéppalával hajtottam meg.

Kétszeres kárvonalmintát készíttettem rétegelt lemezből, talán jobb lett volna valami szávsabb anyagból, de v kibárta azt a pár darabot.

Az eredmény meglepően jó lett, és igen gyorsan haladtam vele. Az persze tény, hogy minden fordulat csőcsra volt járva, mágy is meg kellett csiszolni egy kicsit.

Ha már a teljes ágyacskákat megsztergálytam és benne voltam, megcsináltam a fől ágyakat is, melyek a alsó fedőzeteken egy csapalással vannak behelyezve a már elűre (mágy palánkozás elűtt) beragasztott homloklapokba.

Lefestettem Őket, a fa egyenetlenségem miatt (lehet, hogy jobban meg kellett volna csiszolni?!) egészen intvny kinnt lett.

Ezutn az Őgykocsi alkatrészeit készíttettem el: főtam, martam, esztergáltam, csiszoltam, szval ezekben volt mindenféle munkafolyamat, j kis szrakozás volt.

A röz alkatrészek kvetkeztek: szemek, karikák, Őgycsµ lefogató bilincsek. Itt megmutatok egy nagyon egyszerű trkkít, biztos sokan ismerik, de taln van, akinek Őj lesz. A szemek készítéséhez 0,4 mm-es röz drótot használj, melyet tbberes vezetékbul hztam ki. Persze ez ilyenkor elg grrbe szokott lenni, fµleg, hogy elg lgy is.

Köt sima, s-k lapra van szks, jelen esetben kszrt acéllap, de ilyen vkony anyaghoz köt vastagabb r lemez is elg lehet. A köt lap kzz tessék a drótot és a felsµlapot fel-le tologatjuk, kzben egyre jobban sszenyomjuk, gyakorlatilag mintha nudlit készítenk.

Az eredmny egy teljesen egyenes huzal lesz. Ne vesszen meg benneteket, hogy a fotn ilyen csavartnak ljtzik, ez a valásiban nem ennyire durva, csak felerµs-ti valami fnyhatás.

Egy része a szemeknek meghajlításra, az 1/4 veges részben a karikák, valamint egy 1/4 veges fegyverbarnítást folyadékos. Ezzel azt vettem, hogy ne kelljen a sok kis apró rész alkatrészt festeni, de nem teljesen úgy jött össze, ahogy szerettem volna. Ugyanis a szemeket és karikákat össze szoktam forrasztani, mert ezek a rész huzalok olyan lágyak, hogy beszereléskor egy kicsit jobban meghajlítva a kábeleket, azonnal deformálódnak. Viszont kiderült, bár a rezet szépen megszereli, de a forrasztást nem sáttatja, sőt valamilyen trutyi keletkezik rajta.

Tehát maradt a festés.

Nem bírtam ki, mellé raktam egy gerenda fogpiszkálót, hogy látszódjanak a részek.

Nem tagadhatom meg a szerzőimköszönetét, terveztem egy kivágás szerzőmot az ajtó és ajtónyílás pántjaihoz, mivel ezekben is kell egy pár darab.

Felszereltem a marógépre, melyet egy próska használtam. Szerencsére a 0,2 mm-es rézlemez kivágásához kell tőle nagy erő, így nem szaggattam szét a gépet. Bejelölgettem a lámpákat és kővel adagoltam a lemezt.

Az eredmény, szép egyforma pántok.

Gyorsan fel is raktam pörtyűt a fedélzeti ajtókra. A szálléteket domborúval imittam.

Ezeket a kis rőzlemezeket használtam az űgyűcsűvek lefogató bilincséhez is, ha máj ott voltak űs megfelelő szűlessűgűek voltak, legalább nem kellett kűlű ezűt rezet vagdálnom.

A bilincseket máj nem festettem, hanem a barnű-tű folyadűt használtam. Annyi problűműja volt, hogy szűradűs utű egy vilűgos rűteg (gondolom valami oxidűciű) keletkezett rajta (jobb oldali űgyű). Mivel a fegyvert is űt kell tűrűlni olajjal, ezt is megtűrűtem egy olajos fűltisztű-val, ű-gy teljesen jű lett (bal oldali űgyű).

űgy űsszeűlt a fegyverzenűl. Tovűbbű szabad a pűlya az elűfedűzet felrakűsűraê!